

## נקודת אור בפרשה – נדרים ושבועות – פרשת מטות

**פרשת מטות עוסקת בנדריים ושבועות**, ובה אנו מגלים עד כמה גדול כח הדיבור של האדם, שעל ידי מילה אחת יכול האדם לאסור על עצמו דברים רבים, וגם לגרום לעצמו נזקים גדולים אם חלילה וחס לא יקיים את נדרו ושבועתו.

**וכמעשה שהיה בינאי המלך** שהיו לו אלפיים עיירות, **וכולן נחרבו** בגלל שהשבועה היתה מצויה בפיהם, ועל כל דבר היו נשבעים, ואף על פי שהיו נשבעים על דברי אמת, והיו מקיימים את שבועתם, **בכל זאת** נענשו על כך, **וזאת מכיון** שהחמירו חז"ל עד מאד בעוון נדרים ושבועות, **עד שאמרו** שנדרים ושבועות שוא מביאים לעולם דברים קשים ורעים (שבת לג.).

**ומדוע אסור להשבע גם על דברי אמת?** – מבואר במדרש (במדבר רבה כב, א): "אמר להם הקב"ה לישראל, לא תהיו סבורים שהותר לכם להשבע בשמי, **אפילו באמת אין אתה רשאי להשבע בשמי**, אלא אם כן יהיה ברך כל המדות האלו; "את ה' אֵלֵי הַיְיָ תִירָא וְאֵת תוֹתֵיב דְּבִשְׁמוֹ תִשְׁבַּע" (דברים ו, יג).

**וצריך להבין:** מדוע באמת אסור להשבע, אלא אם כן יש באדם את כל המידות שהוזכרו בפסוק? **ביאר המגיד מדובנא זי"ע על פי משל:**

**פעם היו שני שכנים עניים**, אחד מהם היה חוטב עצים והשני היה גנב, ולשניהם היו בנות. **והנה** כאשר הגיעו בנותיו של חוטב העצים לפרקן, השיא אותן אביהם ברוב פאר והדר, ואילו לגנב לא היה כסף כדי להשיא את בנותיו, ונשארו בבית עד שהזקינו.

**באחד הימים** ניגש הגנב לשכנו, וביקש ממנו שיגלה לו כיצד הצליח להשיא את בנותיו ולתת להם נדוניה, והרי שניהם נמצאים במצב דחוק של עוני ומחסור! **השיב לו חוטב העצים**, שמנהגו הוא שביום שנולד לו ילד הוא עושה לו 'קופה' קטנה סגורה במנעול, ובכל יום הוא שם בתוכה אגורה אחת, וכשמגיע הזמן שצריך לחתן את אותו הילד, יש לו בעבורו קופה מלאה בכסף לצרכי החתונה. "מציע אני גם לך לעשות כך", אמר החוטב לגנב.

**כששמע זאת הגנב צחק ואמר:** "העצה הזו טובה רק עבורך, כי כאשר אתה נותן אגורה לקופה, היא אכן תשאר שם עד החתונה, מכיון שאינך יכול לפותחה. **אבל אני גנב** הפותח את כל סוגי המנעולים, **ולכן** גם את הקופה שלי אני אפרוץ ביום מן הימים שיהיה לי מחסור, ואיני יכול לחסוך כך כסף עבור חתונת ילדיי".

**והנמשל הוא:** הצדיק ששומר את התורה ומצוותיה ואינו פורץ את הגדרות' וה'סורגים' שסגרה התורה בפניו, הוא יכול לעשות לעצמו מנעול קטן; לנדור נדר, והוא בודאי ישמור עליו לקיימו. **אבל הרשע** שדרכו לשבור את המנעולים הגדולים אשר סגרה התורה הק', בודאי ישבור גם את המנעול הקטן שלו, ולא יוכל לעמוד בנדר אשר קיבל על עצמו, **ולכן** לא כל אחד יכול לקפוץ ולנדור נדרים ואף אם בדעתו לקיימם, מכיון שיצרו יכול לגרום לו שיכשל ולא יקיימם, אלא אם כן צדיק הוא ויש בו את המידות שנזכרו בפסוק.

**ומאידך**, מי שמקיים את שבועתו יש לו זכות ונחשב הוא ל'אדם אמין' גם בשמים, **וכמסופר** (כתובות עז:): על רבי יהושע בן לוי שכשהגיע זמנו להפטר מן העולם ביקש ממלאך המוות שיראה לו את מקומו בגן עדן, וכשראה את מקומו קפץ לשם בעודו חי כשחרבו של מלאך המוות נמצאת בידו, וכשבא מלאך המוות להוציאו, **נשבע** רבי יהושע בן לוי שלא יצא משם. **ואכן**, מכיון שמימיו לא עבר רבי יהושע בן לוי על שבועתו, זכה להכנס חי לגן עדן, ולמלאך המוות לא היתה שליטה עליו.

**יעורנו ה'** להזהר מנדריים ושבועות, **שנוכה לקיים** את כל מוצא פינו ויתקיים בנו הפסוק (במדבר ל, ג): "ככל היוצא מפיו – יעשה".